

Академічне письмо: теоретико-методологічні та прикладні аспекти

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	C - соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	C5 Соціологія
Освітня програма	Соціологія
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	очна(денна)
Рік підготовки, семестр	2 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС/120 годин лекції – 16 год., семінарські заняття – 32 год., СРС - 72 год.
Семестровий контроль/ контрольні заходи	МКР, Залік
Розклад занять	https://schedule.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: к.філос.н., доц. Коломієць Тетяна Володимирівна Практичні: к.філос.н., доц. Коломієць Тетяна Володимирівна 096-327-05-56 tana_kol@ukr.net
Розміщення курсу	https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=7838

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна спрямована на формування навичок академічного письма та дослідницької роботи відповідно до принципів академічної доброчесності. Студенти ознайомляться з основними стилями та жанрами наукового письма, принципами роботи з джерелами та етапами створення наукового тексту. Особливу увагу приділено організаційним аспектам академічної діяльності, підготовці наукових статей, тез і проєктних пропозицій. Курс також охоплює правила оформлення наукових робіт та особливості написання наукових проєктів.

Процес модернізації вищої школи багато в чому визначається станом академічної культури. «Академічне письмо: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» є важливим аспектом формування академічної культури майбутніх науковців.

Комунікація з викладачем можлива і заохочуватиметься в межах навчальних занять, а також в межах консультацій з викладачем, місце та час якої повідомляється студентам додатково.

Згідно з освітньо-науковою програмою, засвоєння кредитного модуля сприяє підсиленню таких компетенцій та програмних результатів навчання:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості (ЗК01);
- Здатність дотримуватися етичних норм проведення досліджень, академічної доброчесності, діяти соціально відповідально, демонструвати відданість громадянським обов'язкам (ЗК06);
- Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті (ФК04);
- Здатність до наукової комунікації в академічному середовищі, як вітчизняному так і міжнародному (з урахуванням євроінтеграційних зусиль України), налагодження співпраці з релевантними інституціями та організаціями (ФК09);
- Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми соціології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях (ПРН02);
- Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з соціології у закладах вищої освіти, здійснювати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу (ПРН08);

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти зможуть продемонструвати:

ЗНАННЯ:

- основні поняття навчального курсу;
- система методів наукових досліджень;
- основ академічної доброчесності;
- вимоги до написання наукових робіт в вищому навчальному закладі, правила оформлення посилань на джерела та бібліографічних списків.

УМІННЯ:

- реалізовувати принципи забезпечення академічної доброчесності в наукових дослідженнях;
- організовувати власну академічну діяльність з написання наукових текстів;
- знаходити наукові джерела, проводити їх аналіз та правильно посилається на них в науковій роботі;
- вести проєктну діяльність;
- викладати та оформлювати результати дослідження;
- публічно захищати результати академічної діяльності;

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Програма навчальної дисципліни «Академічне письмо: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» відповідає навчальному плану підготовки докторів філософії з соціології, надає можливість отримати чітке уявлення про принципи академічного письма, вимоги та методологію академічного написання текстів, знайомить з основами проєктної діяльності. Курс є важливою складовою частиною вивчення фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін.

3. Зміст навчальної дисципліни

- Тема 1. Академічна доброчесність: поняття, виміри.
- Тема 2. Основні стилі і жанри академічного письма.
- Тема 3. Організаційні аспекти академічної роботи.
- Тема 4. Основні принципи роботи з науковими джерелами.
- Тема 5. Основні етапи написання наукового тексту.
- Тема 6. Основні правила написання наукової статті та тез.

Тема 7. Наукові проекти.

Тема 8. Розробка та написання проєктної пропозиції як виду академічного письма

Тема 9. Структура та оформлення наукової роботи.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

4.1 Базова література:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова – К.; Таксон, 2016. – 234 с. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf
2. Етичний кодекс ученого України / URL: <http://www.inem.lviv.ua/wp-content/uploads/2013/03/ekuu.pdf>
3. Еко Умберто Як написати дипломну роботу (пер. Я.Глотов). https://chtyvo.org.ua/authors/Umberto_Eco/Yak_napysaty_dyplomnu_robotu/
4. Кодекс честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» // URL: <http://kpi.ua/files/honorcode.pdf>
5. Кодекс професійної етики соціолога (Затверджений П'ятим з'їздом Соціологічної асоціації України, 20 травня 2004 року, Київ) // Режим доступу : <http://www.sau.kiev.ua/codex.html>

4.2 Додаткова література:

1. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / М.В. Корягін, М.Ю. Чік. - Київ : Алерта, 2019. - 490 с.
https://opac.kpi.ua/F/6P3U7BEKGDM7DEEA513LNRY25PPQMNEASFPYGIH2DAE26UY6Y4-06664?func=full-set-set&set_number=000098&set_entry=000004&format=037
2. Кун Т. Структура наукових революцій. К.: Port-Royal, 2001. 228 с.
<http://litopys.org.ua/kuhn/kuhn.htm>
3. Панина Н. Профессиональная этика и социология в Украине (к принятию кодекса профессиональной этики САУ) / Н. Панина // Социология : теория, методы, маркетинг. – 2004. – № 3. – С. 5 – 21.
4. Grant Writing For Dummies, 6th Edition. <https://www.dummies.com/book-extras/grant-writing-for-dummies-6th-edition-resource-center/>
5. Rustick, Holly. The Beginner's Guide to Grant Writing: Tips, Tools, & Templates to Write Winning Grants (Grant Writing & Funding). 2019.
6. Yang, Otto O. Guide to Effective Grant Writing/.How to Write a Successful NIH Grant Application. 2012. <https://www.springer.com/gp/book/9781461415800> (free preview)
7. Robertson, John D., Russell, S. W. (Stephen W.), Morrison, David C. The grant application writer's workbook : National Institutes of Health Version. Institutes of Health (U.S.), 2019.

В якості допоміжних матеріалів пропонується використання інформаційні ресурси кафедри соціології, що містять відеоматеріали з лекціями провідних вчених, їх монографії і статті, а також методичні матеріали і архів фахового наукового видання кафедри.

1. <http://www.sociology.kpi.ua/literature> - кафедра соціології КПІ ім.Ігоря Сікорського
2. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
3. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
4. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.

5. <https://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.
6. <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/diyalnist/mizhnarodna-dilnist/mizhnarodni-naukovi-proekti/dvostoronni-naukovi-konkursi/ogoloshennya-pro-konkurs> – Міністерство освіти та науки України, міжнародні наукові проекти
7. <http://www.ncr.kpi.ua> – Департамент міжнародного співробітництва, відділ координації міжнародної проектної діяльності КПІ імені І.Сікорського

Зарубіжні ресурси з фандрайзингу

1. <http://foundations.org> – каталог грантодавців (з 1995 року);
2. <http://www.efc.be/> – European Foundation Centre (EFC) – Міжнародна асоціація суспільних та корпоративних донорів;
3. <http://foundationcenter.org/> – міжнародний портал про філантропію;
4. <http://www.guidestar.org> – міжнародний портал для некомерційних організацій.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

Лекція 1.

Тема 1. Академічна доброчесність: поняття, виміри.

Поняття моралі і довіри в науковому дискурсі. Основні ціннісні орієнтири науковців. Бюрократизація науки як виклик. Поняття «етосу науки» Р.Мертон. Основні принципи академічної доброчесності: пошук джерел інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність. Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти. Форми порушення академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання).

СРС: Визначте проблеми і перспективи комерціалізації науки.

Література: 2, 4, 8.

Тема 2. Основні стилі і жанри академічного письма.

Поняття стилю і жанру. Науковий стиль та його різновиди. Текст як форма реалізації академічного письма. Монографія, стаття, дисертація, дипломна робота, курсова робота, підручник, посібник, есе, тези, анотація (довідкова й рекомендаційна анотація, загальна й аналітична рекомендація), рецензія (невелика стаття науково-теоретичного чи науково-популярного характеру, що містить критичне осмислення наукової праці з метою інформування чи оцінювання), лекція, огляд, дослідницька пропозиція, тези, реферат (реферат-конспект, реферат-резюме, реферат-огляд).

СРС: надайте основні характеристики наукового стилю письма.

Література: 1, 5, 11.

Лекція 2.

Тема 3. Організаційні аспекти академічної роботи.

Основи тайм-менеджменту в академічній роботі. Загальні механізми використання часу. Планування як основа ефективної академічної роботи. Самоорганізація і локус контролю. Методи і принципи ефективної організації часу (цілепокладання, пріоритетність, розподіл задач, конкретизація цілей і завдань). Матриця Ейзенхауера (практика побудови та використання). Принципи організації робочого часу, робочого простору та інструментів. Використання лінійних конспектів та ментальних карт. Ментальні карти: поняття, структура.

СРС: потенціал використання ментальних карт у академічних дослідженнях.

Література: 2,6,8

Лекція 3.

Тема 4. Основні принципи роботи з науковими джерелами.

Якість наукових джерел, які використовуються студентами при написанні наукових робіт. Принципи цитування та парафраза. Визначення якості українських джерел: перелік фахових видань, затверджений ВАК, Інтернет сайти окремих журналів. Визначення якості іноземних джерел: рейтинг англomовних правових видань. Етапи роботи з літературою. Пошук; систематизація та зберігання інформації; конспектування; оформлення бібліографії. Бази повнотекстових матеріалів. База Ліґа-Закон, наукова електронна бібліотека періодичних видань бібліотеки Вернадського, електронні каталоги інших бібліотек, Інтернет пошук за допомогою GOOGLE SCHOLAR. Системи збереження та конспектування інформації за допомогою програм Word, OneNote, EverNote.

СРС: охарактеризуйте правила оформлення посилань та бібліографічних списків, затверджені ВАК України та їх використання в студентській науковій роботі.

Література: 1,10,11

Лекція 4.

Тема 5. Основні етапи написання наукового тексту.

Підготовчий, основний та завершальний етапи написання наукового тексту. Композиція абзацу та композиція тексту роботи. Задум (на основі критичного опрацювання наявної літератури) – бачення проблеми (майбутній об'єкт дослідження) – пропозиція вирішення проблеми (гіпотеза) – означення предмету й інструментарію (методології) дослідження – розробка аргументації (на основі критичного опрацювання джерел) – побудова тексту. Вимоги оригінальності, чіткості, новизни. Структурування тексту: вступ – основний текст (виклад аргументації із належним використанням оригінальних текстів і джерел) – висновки.

СРС: проаналізуйте основні механізми визначення ідеї та актуальності наукового тексту

Література: 3,4

Лекція 5.

Тема 6. Основні правила написання наукової статті та тез.

Поняття і структура наукової статті. Принципи вибору заголовку наукової статті. Логічність, лаконічність, грамотність, аргументованість як необхідні характеристики наукової статті. Основні вимоги до структурних елементів статті: (постановка проблеми в загальному вигляді; аналіз останніх досліджень та публікацій; формулювання мети статті; виклад основного матеріалу; висновки; перелік використаних джерел). Поняття тез як коротко сформульованих основних положень статті. Специфіка змісту і стилю тез. Класифікація тез. Вимоги до написання тез.

СРС: здійсніть компаративний аналіз структурної і змістовної частини статті та тез.

Література: 2,4

Лекція 6.

Тема 7. Наукові проекти

Міжнародні фонди та їх орієнтація на Україну. Білатеральні програми науково-технологічного співробітництва. Проекти Європейської програми для освітян Еразмус+. Рамкові програми науково-технічного розвитку Європейського союзу. Програми академічної мобільності.

СРС: охарактеризуйте основну документацію білатеральних проектів

Література: 5 ,6, 7 (додаткова)

Лекція 7.

Тема 8. Розробка та написання проектної пропозиції як виду академічного письма

Типи проектів. Ідея проекту. Пошук партнерів. Складання та оформлення проектної пропозиції. Бюджет проекту. Очікувані результати виконання проекту. Процедура подання заявки на проект. Виконання проекту. Поширення інформації про проект.

СРС: здійсніть пошук наявних конкурсів наукових проектів за тематикою власної наукової роботи; складіть список потенційних партнерів, коротку анотацію проектної пропозиції.

Література: 5-8 (додаткова)

Лекція 8.

Тема 9. Структура та оформлення наукової роботи.

Визначення об'єкту, предмету, мети та завдань наукового дослідження. Постановка наукового питання, його зв'язок з соціальною проблемою, на вирішення якої спрямовано дослідження. Складові частини наукової роботи. Вступ (необхідні елементи вступу), основна частина, висновки. Розроблення структури наукової роботи за допомогою комп'ютерної програми MindMap. Відповідність структурних елементів основної частини та висновків меті та завданням наукової роботи. Написання пропозицій до дослідницького проекту. Обґрунтування актуальності обраної теми. Проблема, на вирішення якої спрямовано дослідження, соціальна вагомість цієї проблеми.

СРС: переваги використання комп'ютерних програм для розроблення структури наукової роботи

Література: 1,2,6

Семінарські (практичні) заняття

Семінарські заняття мають на меті розвиток у аспірантів вміння працювати з науковою літературою, формулювати тему наукового дослідження, займатися проектною діяльністю.

Основні завдання циклу семінарських (практичних) занять:

- сформувати у аспірантів поняття академічної культури, академічної доброчесності;
- надати аспірантам знання про основні сучасні тенденції роботи над академічними текстами;
- навчити використовувати здобуті навички та знання на практиці;

Семінарське заняття 1-2.

Академічна доброчесність як запорука розвитку сучасної науки. Мета: визначити основні правила академічної доброчесності: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.

Семінарське заняття 3.

Основні стилі і жанри академічного письма. Мета: визначити поняття стилю і жанру, охарактеризувати науковий стиль та його різновиди.

Семінарське заняття 4-5.

Організаційні аспекти академічної роботи. Мета: проаналізувати тайм-менеджмент як механізм підвищення ефективності академічної роботи.

Семінарське заняття 6-7.

Робота з науковими джерелами. Мета: виявити вимоги до якості наукових джерел, які можуть бути використані при написанні наукових робіт; ознайомити з етичними стандартами, що регулюють наукову діяльність в Україні, правилами оформлення посилань та бібліографічних списків, затверджені ВАК України.

Семінарське заняття 8-9.

Основні етапи написання наукового тексту. Мета: охарактеризувати підготовчий, основний та завершальний етапи написання наукового тексту, принципи структурування тексту.

Семінарське заняття 10-11.

Основні правила написання наукової статті та тез. Мета: охарактеризувати наукову статтю як вид академічного письма, визначити основні вимоги до структурних елементів статті.

Семінарське заняття 12.

Наукові проекти.

Мета: розкрити потенціал міжнародних фондів та їх орієнтація на Україну, білатеральні програми науково-технологічного співробітництва.

Семінарське заняття 13.

Розробка та написання проєктної пропозиції.

Мета: визначити типологію проєктів, розглянути, в чому полягає ідея проєктів.

Семінарське заняття 14-15.

Структура та оформлення наукової роботи. Мета: ознайомити з особливостями визначення об'єкту, предмету, мети та завдань наукового дослідження, постановкою наукових питань, складових частин наукової роботи, написанням висновків.

Семінарське заняття 16. Модульна контрольна робота

6. Самостійна робота аспірантів

З метою поглиблення знань аспірантів з дисципліни, отримання досвіду самостійної роботи з науковою літературою, пропонується самостійне опрацювання наукової літератури з проблемних питань. Від студентів вимагається знання основних проблем та визначень семінарських тем, вільне володіння категоріальним апаратом дисципліни.

Самостійна робота здобувача включає:

підготовка до аудиторних занять – 62 год;

підготовка до модульної контрольної роботи – 4 год;

підготовка до заліку – 6 год.

Загалом – 72 год.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Опрацьовуючи навчальний матеріал кредитного модуля «Академічне письмо: теоретико-методологічні та прикладні аспекти», студенти виконують індивідуальне семестрове завдання шляхом написання МКР у форматі академічного есе.

Відвідуваність і виконання завдань

Активна участь студента на практичних заняттях є обов'язковою і буде вимагатись. Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на практичних (семінарських) заняттях. Кожне пропущене практичне заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг студента з дисципліни.

Теми і завдання для практичних занять передбачені робочою програмою дисципліни, доступні у системі «Кампус» та Moodle.

На лекціях та практичних заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, зумовлених темою заняття і відповідним тематичним завданням. Під час активної участі у семінарських заняттях заохочується не тільки опрацювання текстів, необхідних для опанування даної теми, а і демонстрування критичного мислення: участь у дискусіях, підняття та розкриття проблемних питань курсу, знаходження нестандартних інноваційних рішень.

Форми роботи

Навчальні заняття з дисципліни «Академічне письмо: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» проводяться у формі лекцій та практичних семінарських занять.

На лекціях викладач формулює положення сучасних підходів до поняття, методів і технологій академічного дослідження, основних стилів і жанрів академічного письма. Лекції відбуваються у формі

діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять. В процесі лекційних занять відбуваються 3 експрес-контрольні на знання ключових понять навчального курсу.

Отримавши базові знання щодо основ науково-дослідницької діяльності, методів, методології, процедур та професійно-етичних стандартів проведення соціологічних досліджень з урахуванням принципів академічної культури і доброчесності, студенти сформують здатності критично оцінювати й переосмислювати накопичений досвід (власний і чужий), аналізувати свою професійну й соціальну діяльність на основі академічної культури.

Модульна контрольна робота спрямована на відпрацювання навичок наукової роботи студентів. В процесі занять викладач може показувати студентам відео-матеріали, присвячені питанням методів, технік академічного письма.

Основною формою роботи на семінарському занятті є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, так і здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додатково оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Політика використання штучного інтелекту

Політика використання штучного інтелекту та її принципи регламентуються наказом «Політика використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: МКР

Календарний контроль: 1а та 2а атестації

Семестровий контроль: залік

1. Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує за:

– виконання модульної контрольної роботи;

– робота на семінарських заняттях

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Модульна контрольна робота оцінюється в 40 балів.

Контрольне завдання цієї роботи складається з двох питань з переліку, що наданий у Додатку А. Кожне із запитань оцінюється у 20 балів:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 18-20 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 15-17 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 12-14 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам на «задовільно» – 0 балів.

2.2. Робота на семінарських заняттях оцінюється у 4 бали.

Максимальна кількість балів на всіх практичних заняттях дорівнює $\text{гсем} = 4 \text{ бали} * 15 = 60 \text{ балів}$.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» – творчий підхід до розкриття проблеми – 4 бали;
- «добре» – глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція – 3 бали;
- «задовільно» – обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками – 2,5 бали;
- «незадовільно» – завдання не виконане, – 0 балів.

2.3. Заохочувальні бали

Всього 5 балів за такі види робіт:

- за науково-дослідницьку діяльність (участь у конференціях, конкурсах студентських робіт, публікації);
- участь у факультетських олімпіадах з дисципліни та всеукраїнських олімпіадах.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни доводиться до здобувачів на заліку під час заліково-екзаменаційної сесії.

Здобувачі, які мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі здобувачами, які мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи або співбесіди.

3. Залік.

Ваговий бал – 100.

Залік передбачає відповідь студента на два питання. Питання є різними за змістом, відповідають тематиці лекцій, семінарів, самостійної роботи, питань з самоконтролю.

Критерії оцінювання:

- 48-50 балів - студент демонструє глибоке знання змісту питання, здатність до системного аналізу його основних аспектів; вільно й коректно використовує наукові поняття та терміни, формулює логічні, аргументовані висновки, виявляє власну обґрунтовану позицію щодо дискусійних аспектів питання;
- 43-47 балів - студент демонструє дуже добрий рівень засвоєння матеріалу з питання, добре орієнтується в його основних аспектах, здатний до аналізу та узагальнення; можливі поодинокі неточності у формулюваннях або прикладах, які не впливають суттєво на загальний рівень відповіді;

- 38-42 бали - студент демонструє достатньо повне розуміння змісту питання. Використовує базову наукову термінологію, однак аналіз є переважно описовим; висновки сформульовані, але не завжди достатньо аргументовані;
- 33-37 балів - студент демонструє загальне розуміння змісту питання, але відповідь містить помітні неточності у визначеннях, прикладах або логіці викладу; застосування наукової термінології є обмеженим, аналітична складова виражена слабо;
- 30-32 бали - студент демонструє фрагментарні знання з питання, орієнтується лише в окремих ключових поняттях; відповідь неповна, поверхова, висновки недостатньо обґрунтовані або відсутні;
- 0-29 балів - студент не орієнтується у ключових поняттях і змісті питання, демонструє поверхові або хаотичні знання; відсутні аналітичне мислення та вміння застосовувати отримані знання; відповідь нелогічна, неповна або відсутня.

Умови позитивної проміжної атестації:

Для отримання «зараховано» з першої проміжної атестації студент повинен мати не менше ніж 10 балів, для отримання «зараховано» з другої проміжної атестації студент повинен мати не менше ніж 20 балів.

Умови допуску до заліку:

Умовою допуску студента до заліку є зарахування модульної контрольної роботи.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Рейтингова оцінка здобувача (бали)	Університетська шкала оцінок рівня здобутих компетентностей (результатів навчання)
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

Можливі відмітки у відомості семестрового контролю:

Не допущено	Невиконання умов допуску до семестрового контролю
Усунено	Порушення принципів академічної доброчесності або морально-етичних норм поведінки
Не з'явився	Здобувач, був допущений, але не з'явився на залік

Перегляд рейтингової системи оцінювання впродовж семестру

Перегляд РСО може здійснюватися за вмотивованою заявою здобувача, що вивчає ОК, органу студентського самоврядування або профспілкового комітету студентів, поданою на ім'я завідувача забезпечуючої кафедри. Процедура перегляду визначена у розділі 7 Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського
https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologennia_RSO_2025.pdf

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації студентам

Працюючи на лекції, студенту важливо застосовувати техніку конспектування основних понять, ознак, класифікацій, визначень, процедур, про які розповідатиме викладач. Якщо студент буде уважно слухати, фіксувати відповідний матеріал, потім прочитає цей текст, застосує його при вирішенні завдання чи підготовці до практичного заняття. Якщо після цього студент презентує свою обґрунтовану позицію (думку), критично оцінить позиції (думки) інших студентів, ставитиме питання викладачу та студентам – обсяг засвоєного ним навчального матеріалу і глибина його розуміння збільшуватиметься в рази.

Під час підготовки до практичного заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Під час відповіді не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й оптимізувати процедуру проходження семестрового контролю.

Неформальні дистанційні та онлайн курси

За бажанням здобувача, в умовах, що не сприяють регулярному відвідуванню занять, допускається вивчення окремих змістовних частин дисципліни в асинхронному режимі, зокрема через опанування дистанційних курсів та інших форм неформального навчання. Для врахування в рейтинговій системі оцінювання балів за такі курси, вони мають змістовно відповідати певним темам силабусу, а їх проходження узгоджене з викладачем дисципліни. На підтвердження проходження неформального навчання студент має надати відповідний документ (сертифікат) із зазначенням назви курсів та їх обсягу в годинах. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку визначеному у відповідному Положенні КПІ ім. Ігоря Сікорського: <https://osvita.kpi.ua/node/179>

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відеоконференцій та освітньої платформи Сікорський для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: кандидаткою філософських наук, доценткою кафедри соціології Коломієць Тетяною Володимирівною

Ухвалено кафедрою соціології (протокол № 16 від 23.06.2026)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 7 від 30.06.2026)

Тематика модульних контрольних робіт:

1. Охарактеризуйте основні засади європейської вищої освіти: незалежність, нейтральність; спрямованість на наукове пізнання та розвиток; критичне осмислення знання; університет як культурний центр.
2. Проаналізуйте політичні, соціально-економічні, юридичні аспекти науки як соціального інституту.
3. Визначте основні тенденції розвитку науки (ретроспективний та перспективний виміри).
4. Охарактеризуйте принципи верифікації та фальсифікації як критеріїв істинності.
5. Проаналізуйте раціональне пізнання та його форми: а) поняття як основна форма раціонального пізнання; б) судження та умовиводи; в) роль категорій у функціонуванні і розвитку раціонального пізнання, мислення, свідомості.
6. Охарактеризуйте основні принципи академічної доброчесності: посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.
7. Проаналізуйте концепцію «суспільного надбання» та концепцію відкритого дозволу (Open Access) в сучасному інформаційному просторі.
8. Визначте соціальну значущість дослідницької діяльності для суспільства в цілому.
9. Охарактеризуйте теоретичні методи, специфічні для дослідження соціальних явищ.
10. Публічний виступ: контакт з аудиторією, риторичний інструментарій, засоби емоційного впливу й переконання.
11. Визначте текст як форму реалізації академічного письма.
12. Охарактеризуйте методи і принципи ефективної організації часу (цілепокладання, пріоритетність, розподіл задач, конкретизація цілей і завдань).
13. Опишіть ідею та актуальність наукового тексту, основні механізми їх визначення.
14. Охарактеризуйте основні етапи роботи над академічним текстом: задум— бачення проблеми – пропозиція вирішення проблеми – означення предмету й інструментарію (методології) дослідження – розробка аргументації (на основі критичного опрацювання джерел) – побудова тексту.
15. Проаналізуйте принцип відповідності структурних елементів основної частини та висновків меті та завданням наукової роботи.
16. Проаналізуйте принципи постановки наукового питання, його зв'язок з соціальною проблемою, на вирішення якої спрямовано дослідження.
17. Визначте поняття курсової роботи як виду самостійного навчально-академічного дослідження.
18. Охарактеризуйте наукову доповідь як вид публічного виступу (ораторського монологу).

Питання для підготовки до заліку

1. Академічна доброчесність: поняття, основні принципи та значення.
2. Мораль і довіра в науковому дискурсі.
3. Основні ціннісні орієнтири науковців.
4. Вплив бюрократизації науки на якість досліджень.
5. «Етос науки» за Р. Мертоном.
6. Основні форми порушення академічної доброчесності.
7. Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.
8. Проблеми та перспективи комерціалізації науки.
9. Поняття стилю і жанру в академічному письмі.
10. Основні різновиди наукового стилю.
11. Жанри академічного письма та їхні особливості.
12. Відмінності між монографією та дисертацією.
13. Особливості рецензії як жанру академічного письма.
14. Основні характеристики наукового стилю письма.
15. Методи тайм-менеджменту в академічній діяльності.
16. Значення матриці Ейзенхауера для планування роботи.
17. Використання ментальних карт у наукових дослідженнях.
18. Принципи ефективної самоорганізації в науковій діяльності.
19. Визначення якості наукових джерел для академічної роботи.
20. Різниця між цитуванням і парафразом.
21. Бази даних для пошуку наукових джерел.
22. Оформлення бібліографічних списків відповідно до вимог ВАК України.
23. Основні етапи написання наукового тексту.
24. Структура вступу та висновків наукової роботи.
25. Вимоги до написання наукової статті.
26. Основні структурні елементи наукової статті.
27. Специфіка написання тез наукової роботи.
28. Джерела фінансування наукових проєктів.
29. Процедура подання заявки на науковий грант.
30. Використання комп'ютерних програм для розробки структури наукової роботи.
31. Основні міжнародні фонди, що фінансують наукові проєкти.
32. Білатеральні програми науково-технологічного співробітництва.
33. Особливості програм академічної мобільності.
34. Структура проєктної пропозиції як виду академічного письма.
35. Основні вимоги до бюджету наукового проєкту.
36. Очікувані результати виконання наукового проєкту.
37. Процедура поширення інформації про науковий проєкт.
38. Визначення об'єкта, предмета, мети та завдань наукового дослідження.
39. Постановка наукового питання та його зв'язок із соціальною проблемою.
40. Використання програм для розробки структури наукової роботи.